

Stanowisko
Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej
dotyczące przepisu o dwukadencyjności
po wysłuchaniu publicznym
w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 29.10.2025 r.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej (ZGWRP) po przedstawieniu argumentów za zniesieniem dwukadencyjności w Sejmie RP w dniu 29 października br., z całą stanowczością podtrzymuje argumentację, która została wskazana w stanowisku Zarządu ZGWRP.

Fenomen reformy samorządu terytorialnego w Polsce to przede wszystkim jej strategiczne znaczenie jako jednej z najważniejszych i najbardziej udanych reform III Rzeczypospolitej, która przywróciła demokratyczne podstawy władzy lokalnej. Utrzymanie dwukadencyjności jest zamachem na jedyną udaną reformę, która przywróciła możliwość wyboru przez obywateli ich przedstawicieli na szczeblu lokalnym.

Dyskusja o dwukadencyjności to tak naprawdę dyskusja o przestrzeganiu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Pozbawienie samorządowców biernego prawa wyborczego, a mieszkańców czynnego prawa wyborczego jest jawnym złamaniem zapisów naszej Konstytucji. Ograniczając jedynie wybranym grupom: wójtom, burmistrzom i prezydentom prawo kandydowania w wyborach samorządowych politycy w nieuprawniony sposób wchodzą w rolę niezależnych sądów, których to prawem jest prawomocne ograniczanie praw wyborczych. Odebranie mieszkańcom prawa wyboru organów wykonawczych w swoich gminach jest zaprzeczeniem idei samorządowych wspólnot lokalnych. Dwukadencyjność narusza konstytucyjną równość wobec prawa wszystkich obywateli (art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), a także ogranicza czynne i bierne prawo wyborcze.

Biorąc pod uwagę proces dezinformacji oraz całkowitego braku merytorycznych argumentów (wygląda to bardziej jak rzucane bezładnie hasła rewolucyjne) jaki towarzyszy nie tylko wprowadzeniu, ale również argumentacji wskazującej na utrzymanie dotychczasowego przepisu ZGWRP wyjaśnia:

1. Nikt ze zwolenników dwukadencyjności podczas dyskusji nie wskazał, iż władze obecnie sprawujące władze zostali wybrani w sposób podważający zasadę demokratycznego państwa prawa. Wskazano natomiast, że utrzymanie dwukadencyjności jest warunkiem funkcjonowania demokracji. Idąc tym tokiem rozumowania demokracja w Polsce nie funkcjonuje, co jest oczywistą nieprawdą.

2. Podmioty dezinformujące wskazują pierwsze zdanie ustawy samorządowej: „z mocy prawa wspólnotę samorządową tworzą mieszkańcy”. ZGWRP całkowicie zgadza się z tą tezą i wyjaśnia. To wspólnota samorządowa podczas demokratycznych wyborów przeprowadzonych zgodnie z Konstytucją RP wskazała, kto w najbliższej kadencji pełnić będzie rolę włodarza i przewodzić wspólnocie samorządowej.

3. To wspólnota samorządowa na podstawie demokratycznych narzędzi wyborczych przyjęła i ustaliła jak przebiegać będzie rozwój wspólnoty na wszystkich jej płaszczyznach i to wspólnota za pomocą tych samych narzędzi może pozbawić włodarza pełnienia tej funkcji zarówno w trybie dotyczącym kalendarza wyborczego, jak i w trybie przyspieszonym czyli referendum.

4. **Oczywistą nieprawdą jest argument iż „dwukadencyjność jest dziś jedynym dostępnym narzędziem wspólnot lokalnych do ograniczenia nieprawidłowości w samorządach”, jak już wielokrotnie wskazywał ZGWRP** – społeczność lokalna skupiona w ośrodkach gminnych dzierży obecnie bardzo silny mandat dotyczący możliwości nie tylko wyboru przedstawiciela gminnej władzy wykonawczej w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich i tajnych, ale również podjęcia działań związanych z jego odwołaniem, zarówno przez mieszkańców, jak i na mocy uchwały rady gminy.

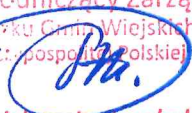
5. Demokracja lokalna działa – w ostatnich wyborach decyzją mieszkańców wymienionych zostało około 40% samorządowców. Zatem jeśli mieszkańcy widzą potrzebę wymiany swojego włodarza, mają ku temu sprawne i skuteczne narzędzia.

6. Pragniemy zwrócić uwagę także na wyzwania i zagrożenia stojące przed samorządnością, procesy w których uczestniczą aktualni włodarze, jak choćby tworzenie planów ogólnych, tworzenie procedur dotyczących cyberbezpieczeństwa, szkolenia w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej jest gotowy do podjęcia na każdym szczeblu merytorycznej dyskusji na temat dwukadencyjności. Jest zwolennikiem szukania rozwiązań, które będą wzmacniały demokratyczne fundamenty, na podstawie których osadzone są wspólnoty samorządowe. Jednakże dialog musi być oparty na pełnej świadomości, a przede wszystkim odpowiedzialności za proponowane rozwiązania.

Podsumowując wystąpienia w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej, ZGWRP wskazuje, że zwolennicy dwukadencyjności swoim działaniem chcą nie tylko ograniczenia narzędzi demokratycznych, jakimi dysponują wspólnoty, ale wprost chcą doprowadzić do wprowadzenia bocznymi drzwiami centralnego sterowania wspólnotą, bezprawnego pozbawiania jej członków biernego i czynnego prawa wyborczego, a w rezultacie do rozmontowania i marginalizacji znaczenia samorządu terytorialnego.

Przed samorządami wielkie wyzwania, szczególnie te związane z demografią, ale także bezpieczeństwem, odpornością na kryzysy. Musimy reformować samorząd, doskonalić jego działania, podnosić jakość usług publicznych. Jesteśmy gotowi do dyskusji na ten temat, także na temat zmian w samorządzie. Ale nie zgadzamy się, aby ta dyskusja i proponowane rozwiązania miały charakter wyrywkowy i stojący w sprzeczności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Jastrzębski